

ศึกษารูปแบบการผลิตที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มผลผลิตกล้วยหอมส่งออก

วรางคณา มากกำไร^{1/} ทวีศักดิ์ แสงอุดม^{1/} ปาริชาติ พจนศิลป์^{1/}

รุ่งลาวัลย์ อินตะวงศ์^{2/} เพ็ญจันทร์ สุทธานุกุล^{2/}

บทคัดย่อ

การผลิตกล้วยเพื่อการส่งออกต้องมีการจัดการการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ดังนั้นจึงได้ศึกษารูปแบบการผลิตกล้วยหอมส่งออก โดยวางแผนการทดลองแบบ RCB ทำ 4 ซ้ำ มี 6 กรรมวิธีคือ กล้วยหอมใต้หวันปลูกจากหน่อและให้น้ำระบบมินิสปริงเกอร์และน้ำหยด กล้วยหอมใต้หวันปลูกจากต้นเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ให้น้ำระบบมินิสปริงเกอร์ และน้ำหยด และกล้วยคาเวนดิช (TC7) ปลูกจากต้นเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อและให้น้ำระบบมินิสปริงเกอร์ และน้ำหยด ดำเนินการที่ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย ระหว่าง ตุลาคม 2562- กันยายน 2563 ผลการดำเนินการ พบว่า กล้วยหอมใต้หวันที่ปลูกจากหน่อและให้น้ำหยดและมินิสปริงเกอร์ และกล้วยหอมใต้หวันที่ปลูกจากต้นเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อและให้น้ำทั้ง 2 วิธีดังกล่าวมีการเจริญเติบโตไม่แตกต่างกันทางสถิติ ส่วนกล้วยคาเวนดิช (TC7) ที่ปลูกจากต้นเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อและให้น้ำทั้ง 2 วิธี มีการเจริญเติบโตไม่แตกต่างกันทางสถิติเช่นกันแต่มีความสูงและการแตกหน่อมากกว่ากล้วยหอมใต้หวัน ด้านผลผลิตพบว่า กล้วยคาเวนดิช (TC7) ที่ปลูกจากต้นเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อและให้น้ำระบบน้ำหยด และมินิสปริงเกอร์ให้น้ำหนักเครือ 17.3 และ 17.5 กิโลกรัม/เครือไม่แตกต่างกันทางสถิติ ผลผลิต 5,530 และ 5,600 กิโลกรัม/ไร่ ผลตอบแทน 18,410 และ 19,000 บาท/ไร่ แต่เมื่อเทียบกับกล้วยหอมใต้หวันทั้งที่ปลูกจากหน่อและต้นเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อและให้น้ำทั้งระบบน้ำหยดและมินิสปริงเกอร์จะให้น้ำหนักเครือและผลผลิตมากกว่า โดยกล้วยหอมใต้หวันให้น้ำหนักเครือ 8.4 8.6 9.5 และ 10.2 กิโลกรัม ผลผลิต 2,688 2,752 3,040 และ 3,264 กิโลกรัม/ไร่ ผลตอบแทน 6,320 7,210 9,650 และ 12,800 บาท/ไร่ตามลำดับ จากผลการทดลองจะเห็นว่ารูปแบบการผลิตกล้วยหอมเพื่อส่งออกที่มีระบบการให้น้ำหยดและมินิสปริงเกอร์ให้ผลไม่แตกต่างกัน การปลูกจากต้นเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อจะให้ต้นที่มีขนาดสม่ำเสมอมากกว่าการใช้หน่อปลูก หากปลูกจากหน่อควรเลือกหน่อที่มีอายุและขนาดใกล้เคียงกัน

คำสำคัญ : การลดอุณหภูมิผลิตผล อายุการเก็บรักษา คุณภาพ

^{1/} สถาบันวิจัยพืชสวน

^{2/} ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย